

Na osnovu člana 37. stav (2), a u vezi sa članom 20. stav (5), 25. stav (3) i 28. stav (3) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst („Službeni glasnik BiH”, broj 22/16), ministar pravde Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O PROGRAMU STRUČNOG OBRAZOVANJA, ORGANIZACIJI I USLOVIMA PROVOĐENJA PRAKTIČNE OBUKE I USLOVIMA, NAČINU I PROGRAMU POLAGANJA STRUČNOG ISPITA ZAVODSKIH SLUŽBENIKA U ZAVODIMA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA, PRITVORA I DRUGIH MJERA BOSNE I HERCEGOVINE

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim pravilnikom uređuju se organizacija, oblici i program obuke zaposlenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zavod), uslovi i program provođenja praktične obuke i stručnog ispita zavodskih službenika – pripravnika.

Član 2.

(Obaveza polaganja)

- (1) U skladu sa Zakonom Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera (u daljnjem tekstu: Zakon), stručni ispit po odredbama ovog pravilnika polažu:
 - a) Stručni odgajateljski ispit: odgajatelji, psiholozi, pedagozi, socijalni radnici, instruktori i drugi stručnjaci koji rade na realiziranju tretmana zatvorenika, odnosno osoba koje rade u službi za preodgoj, izvođenje nastave i zapošljavanja;
 - b) Stručni ispit za zvanje ovlaštenog zavodskog službenika polažu: zavodski službenici – pripravnici i zavodski službenici koji do dana stupanja na snagu ovog pravilnika nemaju položen stručni ispit zavodskih službenika.
- (2) Stručni ispit zavodskih službenika iz člana 2. stav (1) tačka b), sastoji se od praktične obuke i usmenog dijela stručnog ispita na kojem se polažu predmeti iz člana 4. ovog pravilnika.

Član 3.

(Organiziranje obuke)

- (1) Obuka zaposlenih organizira se na uvodnom, osnovnom i dopunskom kursu.
- (2) Uvodni kurs pohađaju svi zaposlenici odmah po prijemu u Zavod, odnosno na rad, radi upoznavanja s poslovima iz nadležnosti i djelokruga Zavoda, a provodi ga mentor u zatvoru tokom pet radnih dana u trajanju od tri sata dnevno.
- (3) Mentor može biti upravnik Zavoda ili drugi službenik visoke stručne spreme kojeg upravnik Zavoda odredi.
- (4) Program uvodnog kursa sadrži osnove uređenja Zavoda, osnovne propise koji uređuju njegov djelokrug, nadležnosti i specifičnosti poslova pojedinog radnog mjesta zaposlenika.
- (5) Osnovni kurs pohađaju zaposlenici službe za osiguranje i sastoji se od praktične obuke za rad na poslovima na osiguranju Zavoda (u daljnjem tekstu: praktična obuka).
- (6) Pripravnici polažu stručni ispit po pravilima ovog pravilnika koja vrijede za usmeni dio stručnog odgajateljskog ispita, a nakon obavljenog pripravničkog staža i položene praktične obuke.

II STRUČNI ODGAJATELJSKI ISPIT

Član 4.

(Stručni odgajateljski ispit)

Stručni odgajateljski ispit (u daljnjem tekstu: stručni ispit) obuhvaća sljedeće predmete:

1. Ustavno uređenje i međunarodne standarde iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija
2. Osnove sistema državne uprave s radnim odnosima
3. Osnove upravnog postupka i kancelarijsko poslovanje
4. Sistem izvršenja krivičnih sankcija i primjenu propisa
5. Penološku andragogiju

Član 5.

(Program polaganja stručnog ispita)

- (1) Program stručnog ispita sadrži gradivo, pravne izvore i literaturu za svaki predmet iz člana 4. ovog pravilnika.
- (2) Program stručnog ispita iz stava (1) ovoga člana nalazi se u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 6.

(Procedura polaganja)

- (1) Stručni ispiti polažu se pred komisijom za polaganje stručnog ispita (u daljnjem tekstu: komisija), koju imenuje ministar pravde Bosne i Hercegovine rješenjem (u daljnjem tekstu: ministar).
- (2) Komisija iz stava (1) ovoga člana sastoji se od predsjedavajućeg i četiri člana koji imaju zamjenike.
- (3) Predsjedavajući, članovi i njihovi zamjenici imenuju se iz reda stručnjaka za svaki od predmeta u kojem su se istakli u svom radu na poslovima izvršenja krivičnih sankcija, upravno-pravnim, sudijskim, tužilačkim, obrazovnim i drugim sličnim odgovarajućim poslovima.
- (4) Komisija se imenuje na period od četiri godine.
- (5) Rješenje ministra iz stava (1) ovoga člana bit će objavljeno na službenoj internetskoj stranici Ministarstva pravde.

Član 7.

(Rješenje o imenovanju komisije)

- (1) Rješenjem o imenovanju komisije određuju se ispitivač i njegov zamjenik za svaki predmet iz člana 4. ovog pravilnika.
- (2) Rješenjem iz stava (1) ovoga člana određuju se sekretar i zapisničar komisije, te utvrđuju njihovi poslovi i zadaci.

Član 8.

(Procedura podnošenja zahtjeva)

- (1) Pismeni zahtjev za polaganje stručnog ispita Zavod dostavlja Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo pravde), uz popis kandidata za polaganje stručnog ispita koji, uz dokumente iz stava (2) ovog člana, za svakog kandidata pojedinačno, sadrži: ime i prezime kandidata, datum i mjesto rođenja, podatke o školskoj spremi, ocjenu probnog rada i, kada se radi o zavodskim službenicima – pripravnicima, izvještaj Zavoda o rezultatima praktične obuke kandidata.
- (2) Uz zahtjev se prilaže:
 - a) Uvjerenje o završenoj školskoj spremi,
 - b) Uvjerenje ili potvrda o pripravničkom stažu,
 - c) Uvjerenje o uspješno završenoj praktičnoj obuci pripravnika zavodskih službenika,

- d) Potvrda o obavljanju poslova iz člana 2. stav (1) tačka a) ovog pravilnika za kandidate koji polažu stručni odgajateljski ispit.
- (3) Pismeni zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se istekom roka od šest mjeseci od dana zasnivanja radnog odnosa za ovlaštene zavodske službenike – pripravnike, i godinu dana za državne službenike.
- (4) Zavodski službenici – pripravnici su dužni pristupiti stručnom ispitu u roku od tri mjeseca po isteku pripravničkog staža.
- (5) Ministarstvo pravde donosi rješenje kojim odobrava polaganje stručnog ispita ako utvrdi da kandidat ispunjava propisane uslove za polaganje ispita. Rješenje se dostavlja kandidatu preko zavoda u kojem je zaposlen.
- (6) U rješenju iz prethodnog stava određuje se dan, vrijeme i mjesto polaganja ispita, o čemu preko zavoda obavještava kandidata.
- (7) Ministarstvo pravde donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za polaganje stručnog ispita za kandidate koji ne ispunjavaju uslove.

Član 9.

(Rješenje o odobrenju polaganja ispita)

- (1) U rješenju kojim je kandidatu odobreno polaganje stručnog ispita određuje se vrijeme polaganja stručnog ispita.
- (2) U rješenju kojim se odbija zahtjev za polaganje stručnog ispita navodi se razlog zbog kojeg se zahtjev odbija.
- (3) Protiv rješenja iz stava (1) i (2) ovoga člana može se izjaviti žalba Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara BiH, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (4) O vremenu i mjestu polaganja stručnog ispita kandidat se obavještava pismeno i to najkasnije 15 dana prije polaganja stručnog ispita.
- (5) Obavijest iz stava (4) ovoga člana dostavlja se Zavodu.

Član 10.

(Mjesto polaganja ispita)

- (1) Stručni ispit se polaže u sjedištu Ministarstva pravde.
- (2) Izuzetno, po odobrenju ministra, stručni ispit se može polagati izvan sjedišta Ministarstva pravde, ako za to postoje opravdani razlozi.

Član 11.

(Sastavni dijelovi ispita)

- (1) Stručni ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela.

(2) Zadatak iz pismenog dijela daje se iz oblasti djelokruga poslova na kojima kandidat radi.

Član 12.

(Pismeni zadatak)

- (1) Pri izradi pismenog zadatka kandidat se može služiti samo zakonskim i podzakonskim aktima.
- (2) Temu pismenog rada kandidat dobije 15 dana prije termina određenog za polaganje i prvo pred komisijom brani svoj pismeni rad.
- (3) Uspjeh kandidata na pismenom dijelu ispita komisija ocjenjuje ocjenom „zadovoljava” ili „ne zadovoljava”.

Član 13.

(Usmeni zadatak)

- (1) Usmenom dijelu ispita može pristupiti kandidat koji je položio pismeni dio stručnog ispita.
- (2) Na usmenom dijelu stručnog ispita provjerava se osposobljenost kandidata za obavljanje poslova čije je vršenje uslovljeno položenim ispitom.
- (3) Kandidatu na usmenom dijelu ispita se iz ispitnog predmeta postavljaju najmanje tri pitanja koja su podobna da poslije odgovora prikažu njegovo poznavanje cjelokupnog gradiva.
- (4) Uspjeh kandidata na usmenom dijelu ispita ocjenjuje se posebno za svaki predmet.
- (5) Konačan uspjeh kandidata utvrđuje ispitna komisija.
- (6) Na stručnom ispitu ispitivači su dužni kandidate ispitivati samo o materiji koja je obuhvaćena programom ispita za svaki predmet iz člana 4. ovog pravilnika.

Član 14.

(Uspjeh kandidata na ispitu)

- (1) Ako kandidat na ispitu pokaže zadovoljavajuće znanje iz svih predmeta obuhvaćenih programom, položio je stručni ispit.
- (2) Kandidat koji na ispitu nije pokazao zadovoljavajuće znanje iz jednog ili najviše dva predmeta, upućuje se na popravni ispit.
- (3) Ako kandidat na ispitu ne pokaže zadovoljavajuće znanje iz tri i više predmeta, nije položio stručni ispit.

Član 15.
(Popravni ispit)

- (1) Popravni ispit polaže se u roku koji ne može biti kraći od jednog, ni duži od dva mjeseca od prethodnog polaganja.
- (2) Dan polaganja popravnog ispita određuje ispitna komisija i o tome obavještava kandidata preko zavoda.
- (3) Ako kandidat bez opravdanog razloga ne pristupi polaganju popravnog ispita, smatra se da stručni ispit nije položio u cijelosti.
- (4) Kandidatu koji ni u ponovnom ispitnom roku iz stava (1) nije položio stručni ispit prestaje radni odnos u skladu sa zakonom.

Član 16.
(Odlaganje ispita)

- (1) Polaganje stručnog ispita može se odložiti ako je kandidat zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga spriječen doći na ispit, što cijeni Ministarstvo pravde BiH, i saglasnost za odlaganje, odnosno odbijanje saglasnosti, daje u vidu službene zabilješke u spis koju potpisuje ministar.
- (2) Ako kandidat odustane od polaganja započetog ispita, smatrat će se da nije položio ispit.
- (3) Započeto polaganje ispita može se odložiti ako je kandidat zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga bio spriječen nastaviti polaganje ispita.
- (4) O odlaganju započetog polaganja stručnog ispita odlučuje komisija većinom glasova, o čemu se u spisu sačinjava službena zabilješka koja sadrži odluku komisije o odlaganju ispita, razlog odlaganja i datum kada kandidat treba pristupiti polaganju ispita.

Član 17.
(Nastavak odloženog ispita)

- (1) Kandidatu kojem je odloženo polaganje ispita, započeto polaganje stručnog ispita mora se završiti najkasnije u roku od 60 dana od dana polaganja ispita.
- (2) U izuzetno opravdanim slučajevima ispitna komisija može ovaj rok produžiti za još mjesec dana.
- (3) U nastavku ispita kandidat ne polaže dio ispita koji je položio do odluke o odlaganju ispita.
- (4) Ako kandidat ne pristupi polaganju ispita u roku iz stava (1) ovog člana, smatrat će se da ispit nije položio u cijelosti.

Član 18.
(Zapisnik)

- (1) Tokom ispita vodi se zapisnik koji sadrži:
- 1) prezime, ime jednog roditelja i ime kandidata;
 - 2) sastav komisije i ispitivača;
 - 3) datum, vrijeme i mjesto polaganja praktičnog, pismenog i usmenog dijela ispita;
 - 4) pitanja postavljena kandidatu na usmenom dijelu ispita;
 - 5) zaključak ispitne komisije: da li je kandidat položio ili nije položio ispit, odnosno zaključak o upućivanju na popravni ispit iz određenih predmeta;
- (2) U zapisnik se unose i druga zapažanja od značaja za rezultat ispita;
- (3) Zapisnik potpisuju predsjednik, članovi ispitne komisije i sekretar.

Član 19.

(Ocjena kandidata)

- (1) Po završenom stručnom ispitu komisija odlučuje o uspjehu kandidata.
- (2) O uspjehu kandidata za stručni ispit komisija odlučuje ocjenom „položio stručni ispit” ili „nije položio stručni ispit”, ili „upućen na popravni ispit iz jednog predmeta” ili „upućen na popravni ispit iz dva predmeta”.
- (3) Ocjenu o postignutom uspjehu kandidata komisija utvrđuje većinom glasova, a saopćava je predsjedavajući komisije.

Član 20.

(Uvjerenje o položenom ispitu)

- (1) Kandidatu koji je položio stručni ispit Ministarstvo pravde izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu.
- (2) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu sadrži: naziv tijela, ime i prezime kandidata, godinu i mjesto rođenja, datum polaganja stručnog ispita, naziv stručnog ispita koji je položio, pečat i potpis ministra, broj i datum izdavanja uvjerenja.

Član 21.

(Dostavljanje uvjerenja o položenom ispitu)

- (1) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu dostavlja se Zavodu u dva primjerka, od čega Zavod jedan primjerak uručuje kandidatu.
- (2) Ministarstvo pravde obavještava Zavod o kandidatu koji nije položio stručni ispit.
- (3) Na pismeni zahtjev kandidata, Ministarstvo pravde može jedan primjerak uvjerenja o položenom stručnom ispitu direktno uručiti kandidatu.

Član 22.

(Troškovi polaganja)

Troškove polaganja stručnog i popravnog ispita snosi kandidat.

Član 23.

(Visina naknade članovima komisije)

- (1) Visinu naknade za troškove polaganja stručnog ispita pred komisijom rješenjem određuje ministar.
- (2) Predsjedavajućem, članovima komisije i njihovim zamjenicima, kao i zapisničarima, pripada naknada za rad u komisiji što određuje ministar u rješenju o imenovanju komisije.

Član 24.

(Vođenje evidencije)

- (1) Administrativno-tehničke poslove za rad komisije i evidencije o kandidatima koji su polagali stručni ispit vodi Ministarstvo pravde.
- (2) Evidencija iz stava (1) ovoga člana vodi se u vidu knjige i sadrži sljedeće podatke: redni broj, ime i prezime kandidata, godinu rođenja, školsku spremu kandidata, datum polaganja stručnog ispita, ocjenu uspjeha na ispitu, broj, datum i mjesto izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu.
- (3) Evidencijska knjiga iz stava (2) ovoga člana čuva se trajno.

III PRAKTIČNA OBUKA ZAVODSKIH SLUŽBENIKA – PRIPRAVNIKA

Član 25.

(Praktična obuka)

- (1) Praktičnu obuku pohađaju zavodski službenici – pripravnici (u daljnjem tekstu: pripravnici) koji su primljeni u Zavod, kada provedu na radu najmanje jedan mjesec, a radi osposobljavanja za samostalno obavljanje poslova u zatvorskom sistemu i za polaganje stručnog ispita za zvanje zavodskog službenika.
- (2) Pripravnik stiče odgovarajuće zvanje po završenom pripravničkom stažu i položenom stručnom ispitu za zvanje ovlaštenog zavodskog službenika, u skladu sa Zakonom.
- (3) Za vrijeme pripravničkog staža, pripravnik u službi za osiguranje pohađa praktičnu obuku. Pripravniku koji iz opravdanih razloga odsustvuje s rada duže od jednog mjeseca

produžava se pripravnički staž onoliko koliko je trajalo odsustvo.

- (4) Pripravnik u službi za osiguranje se upućuje na pohađanje obuke i polaganje stručnog ispita zavodskih službenika, nakon što je dobio pozitivnu ocjenu probnog rada u skladu sa Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, na osnovu prijedloga rukovodioca službe za osiguranje i saglasnosti upravnika Zavoda.

Član 26.

(Mjesto obavljanja obuke)

- (1) Praktična obuka obavlja se u Zavodu, prema planovima i programima koje donosi Ministarstvo pravde BiH.
- (2) Plan iz stava (1) ovog člana donosi se na osnovu Programa osnovne obuke zavodskih službenika koji sadrži gradivo, pravne izvore i literaturu, a nalazi se u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 27.

(Program osnovne obuke za zavodske službenike – pripravnike)

Program osnovnog kursa obuhvaća, između ostalog, i zakonske i druge propise kojima su utvrđeni struktura, djelokrug i nadležnost Zavoda, Međunarodna zatvorska pravila, metode postupanja sa zatvorenicima, osnove ponašanja i ličnosti, te posebna znanja i vještine za obavljanje stručnih poslova iz djelokruga odjela osiguranja u Zavodu, te praktičnu obuku.

Član 28.

(Sastavni dijelovi stručnog ispita zavodskih službenika)

- (1) Stručni ispit zavodskih službenika se sastoji iz praktičnog i usmenog dijela ispita u skladu sa članom 2. stav (2) ovog pravilnika.
- (2) Praktični dio ispita se sastoji iz provjere rukovanja oružjem, hemijskim sredstvima, protivpožarnom opremom, posebnom opremom, sredstvima prinude i posebne fizičke obuke.
- (3) Ocjenjivanje uspješnosti obavljene praktične obuke vrši ispitna komisija od tri člana u skladu sa članom 28. stav (1) Zakona.
- (4) Ocjenjivanje uspješnosti praktične osnovne obuke vrši se ocjenom „zadovoljava” ili „ne zadovoljava”.
- (5) Pripravnik koji je dobio ocjenu „zadovoljava” nakon osnovne praktične obuke može pristupiti polaganju usmenog teorijskog dijela.

- (6) Ako kandidat ne pokaže zadovoljavajući uspjeh na praktičnom dijelu ispita, nije položio ispit u cijelosti i ne može nastaviti polaganje usmenog dijela.
- (7) Pripravnik koji okonča osnovni kurs s pozitivnom ocjenom dobiva uvjerenje o završenom osnovnom kursu.
- (8) Na uvjerenje o završenom osnovnom kursu primjenjuju se odredbe ovog pravilnika kojima se uređuje izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu.
- (9) Nakon položene osnovne praktične obuke može pristupiti polaganju usmenog ispita, na koji se primjenjuju odredbe ovog pravilnika kako je to propisano članom 2. stav (2) ovog pravilnika.

Član 29.

(Izostanak s praktične obuke)

- (1) Polaznik kursa koji s nastave izostane opravdano 1/4 od ukupno predviđenog fonda nastavnih sati i više, ponovit će kurs.
- (2) Zbog posebno opravdanih zdravstvenih razloga može se dozvoliti polaganje (provjera uspješnosti pohađanja kursa) ispita bez ponavljanja kursa polazniku koji s nastave opravdano izostane do 1/4 od ukupno predviđenog fonda sati.
- (3) Odluku o polaganju ispita donosi ministar pravde.

Član 30.

(Ne polaganje ispita)

Polaznik kursa koji ne položi stručni ispit za zvanje zavodski službenik, nije ispunio poseban uslov za radno mjesto ovlaštenog zavodskog službenika i prestaje mu radni odnos s danom polaganja ispita.

IV PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31.

(Stručni ispit položen prije stupanja na snagu ovog pravilnika)

Osobe koje su položile stručni ispit za rad na poslovima stručne obuke, odgoja, organiziranja programa tretmana zatvorenika i pritvorenika, kao i drugih poslova u okviru rada kazneno-popravnih ustanova ili organizacija, po propisima koji su se primjenjivali na teritoriji BiH do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, smatra se da imaju položen stručni ispit predviđen ovim pravilnikom.

Član 32.

(Priznavanje stručnog ispita)

- (1) O priznavanju stručnog odgajateljskog ispita osoba koje su taj ispit položile po propisima entiteta nakon stupanja na snagu ovog pravilnika, odlučuje ministar, uzimajući u obzir program po kojem je ispit položen i program predviđen ovim pravilnikom.
- (2) Priznavanje ispita iz stava (1) ovoga člana vrši se na pismeni zahtjev zainteresirane osobe s odgovarajućom dokumentacijom, o čemu se donosi rješenje.

Član 33.

(Priznavanje ispita položenog u okviru drugih struka)

- (1) Osoba koja je položila stručni ispit u okviru drugih struka može se osloboditi obaveze polaganja dijela ili cijelog stručnog ispita, pod uslovom da dio tog ispita ili cijeli ispit odgovara sadržaju programa stručnog ispita iz člana 4. ovog pravilnika, s tim što je obavezno polagati one predmete koje nisu položili u okviru ispita drugih struka.
- (2) Rješenje o priznavanju dijela ili cijelog položenog stručnog ispita u okviru drugih struka donosi ministar, uzimajući u obzir program po kojem je ispit položen i program predviđen ovim pravilnikom.
- (3) Protiv rješenja iz člana 32. stav (2) i stava (2) ovoga člana, može se uložiti žalba Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara BiH u roku od 15 (petnaest) dana, od dana prijema rješenja.

Član 34.

(Obavezno polaganje stručnog ispita)

- (1) Osobe koje su se zatekle na poslovima u Zavodu na kojima je uslov položen stručni ispit, a nemaju položen taj ispit s danom stupanja na snagu ovog pravilnika, osim za osobe kojima je priznat ili su oslobođene polaganja stručnog ispita po odredbama ovog pravilnika, dužne su položiti stručni ispit u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.
- (2) Ukoliko kandidat u roku od šest mjeseci ne položi stručni ispit, prestaje mu radni odnos istekom zadnjega dana ovog roka.

Član 35.

(Obaveze Ministarstva pravde)

Ministarstvo pravde u saradnji s entitetskim ministarstvima pravde, u svrhu postizanja visokih standarda rada i postupanja zavodskih službenika prema zatvorenicima i pritvorenicima i stalnog stručnog obrazovanja, organizirat će kurseve, seminare, savjetovanja i druge oblike stručnog usavršavanja.

Član 36.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uslovima, načinu i programu polaganja stručnog ispita zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 56/05, 62/06, 54/07 i 74/11), Pravilnik o organizaciji i uslovima provođenja praktične obuke zavodskog službenika – pripravnika („Službeni glasnik BiH”, broj 54/10) i Program stručnog ispita zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 56/05).

Član 37.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom potpisivanja, a objavljuje se u „Službenom glasniku BiH”.

MINISTAR

Josip Grubeša

Broj: 01-02-2-10381/18
Sarajevo, 28. 11. 2018. godine

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZAVODSKIH SLUŽBENIKA

Ovim programom propisuju se sadržaj, gradivo, pravni izvori i stručna literatura po kojem se polaže usmeni dio stručnog ispita i praktična osnovna obuka zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine.

Prilikom ispitivanja kandidata na usmenom dijelu stručnog ispita, ispitivači su dužni voditi računa da kandidata ispituju samo iz materije koja je utvrđena kao gradivo, kao i da se kandidatu postavljaju pitanja koja su utvrđena ovim programom.

I PROGRAM POLAGANJA STRUČNOG ISPITA IZ ČLANA 4. PRAVILNIKA O PROGRAMU STRUČNOG OBRAZOVANJA, ORGANIZACIJI I USLOVIMA PROVOĐENJA PRAKTIČNE OBUKE I USLOVIMA, NAČINU I PROGRAMU POLAGANJA STRUČNOG ISPITA ZAVODSKIH SLUŽBENIKA U ZAVODIMA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA, PRITVORA I DRUGIH MJERA BOSNE I HERCEGOVINE

Stručni odgajateljski ispit iz člana 4. Pravilnika polaže se iz sljedećih oblasti:

1. Ustavno uređenje i međunarodni standardi iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija
2. Osnove sistema državne uprave s radnim odnosima
3. Osnove upravnog postupka i kancelarijsko poslovanje
4. Sistem izvršenja krivičnih sankcija i primjena propisa
5. Penološka andragogija

1) Ustavno uređenje i međunarodni standardi iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija

A) Ustavno uređenje

1. Opće karakteristike Bosne i Hercegovine kao države (demokratska načela, sastav, glavni grad, simboli i državljanstvo);
2. Ustav i ustavno uređenje Bosne i Hercegovine:
 - osnovna načela Ustava,
 - državna obilježja BiH,
 - Predsjedništvo Bosne i Hercegovine,
 - Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (sastav, izbor, način, odlučivanje i nadležnosti),
 - Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (imenovanje, sastav i nadležnost);
3. Ustavni sud Bosne i Hercegovine;
4. Ljudska prava i slobode.

B) Pojam i vrste međunarodnih standarda

Obavezna primjena međunarodnih standarda.

Obaveza humanog postupanja prema osobama lišenim slobode i opća zabrana mučenja, nečovječno postupanje ili kažnjavanje: član 5. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, član 7. i član 10. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i član 3. Europske konvencije o ljudskim pravima.

Osnov Standardnih minimalnih pravila Ujedinjenih nacija za postupanje sa zatvorenicima i Konvencija protiv mučenja i drugih svirepih, nečovječnih, ponižavajućih kazni ili postupaka.

Europska konvencija o sprečavanju mučenja i nečovječnih ili ponižavajućih kazni ili postupaka i Europska zatvorska pravila: osnovna načela; uslovi za zatvaranje; prijem; upućivanje u zatvor i smještaj; higijena; odjeća i posteljina; ishrana; kontakt s vanjskim svijetom; zatvorski režim; rad; fizička aktivnost i rekreacija; sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti; informiranje; premještaj zatvorenika. Red i sigurnost: opća načela osiguranju reda; sigurnost; posebne mjere visokog stepena sigurnosti; pretres i kontrola; krivična djela; disciplina i kazna; upotreba sile; sredstva vezivanja; oružje; zahtjevi i pritužbe.

Svrha režima za zatvorenike i provođenje režima za zatvorenike.

LITERATURA:

1. Ustav BiH (Aneks 4. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini s dodatnim sporazumima o ljudskim pravima koji će se primjenjivati u Bosni i Hercegovini)
2. Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini
3. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima
4. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima
5. Standardna minimalna pravila Ujedinjenih nacija za postupanje sa zatvorenicima;
6. Konvencija protiv mučenja i drugih svirepih, nečovječnih ponižavajućih kazni ili postupaka
7. Europska konvencija o ljudskim pravima
8. Europska konvencija o sprečavanju mučenja i nečovječnih ili ponižavajućih kazni ili postupaka
9. Europska zatvorska pravila

2) Osnove sistema državne uprave s radnim odnosima

A) Osnove sistema državne uprave

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (sastav, imenovanje, način rada i odlučivanje, te uredi, službe i radna tijela Vijeća ministara Bosne i Hercegovine);
2. Funkcija tijela državne uprave Bosne i Hercegovine;
3. Poslovi tijela uprave;
4. Organizacija tijela uprave (unutrašnja organizacija, rukovođenje radom tijela uprave, inspekcijski nadzor);

5. Odnosi tijela uprave (prema Parlamentarnoj skupštini, Vijeću ministara i Predsjedništvu BiH, prema ombudsmenima, prema Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko distriktu, prema građanima, međusobni odnosi tijela državne uprave);
6. Finansiranje tijela uprave (sredstva za isplatu zarada državnim službenicima, sredstva za materijalne troškove);
7. Državljanstvo BiH.

B) Radni odnosi

Gradivo:

1. Osnovni pojmovi (radni odnosi, radno mjesto, radno iskustvo, radni staž, poseban staž, radna knjižica, radno vrijeme, stručni ispit, stručna sprema);
2. Propisi i ugovori koji reguliraju oblast radnih odnosa;
3. Radni odnos državnih službenika (zapošljavanje, postavljanje i imenovanje, ocjena rada i napredovanje u službi, uslovi za prijem državnog službenika u radni odnos, probni rad, pripravnički staž, premještaj, dnevni, sedmični i godišnji odmor, plaćeno i neplaćeno odsustvo, odgovornost državnih službenika [materijalna i disciplinska], prestanak radnog odnosa);
4. Ostala prava i obaveze iz radnog odnosa (provjeravanje radnih sposobnosti i stručno osposobljavanje, prekovremeni rad, zaštita na radu, zaštita prava radnika, plaća i druga primanja zaposlenih).

LITERATURA:

1. Zakon o Vijeću ministara
2. Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH
3. Zakon o upravi
4. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija
5. Zakon o radu u institucijama BiH
6. Zakon o državnoj službi u institucijama BiH
7. Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH

3) Osnove upravnog postupka i kancelarijsko poslovanje

A) Osnove upravnog postupka

a) Gradivo:

1. Pojam i vrste upravnog postupka (opći upravni postupak i posebne vrste upravnog postupka);
2. Važenje Zakona o općem upravnom postupku;

3. Osnovna načela upravnog postupka;
4. Nadležnost za vođenje i rješavanje u upravnom postupku (pokretanje postupka, skraćeni postupak, redovni postupak, dokazna sredstva;)
5. Odluke u upravnom postupku;
6. Žalba u upravnom postupku;
7. Konačno, izvršno i pravosnažno rješenje;
8. Vanredna pravna sredstva;
9. Troškovi postupka (pojam žalbe i pravo ulaganja).

b) Pravni izvori:

1. Zakon o upravnom postupku

B) Kancelarijsko poslovanje

a) Gradivo:

1. Pojam, sadržaj i značaj kancelarijskog poslovanja i pisarnice (načela kancelarijskog poslovanja, pojam i značaj pisarnice, vrste službenih akata);
2. Primanje pošte (pojam i značaj primanja pošte, prijem podneska direktno od stranke, potvrda prijema podneska, podizanje pošte iz poštanskog pregratka, postupak s vanrednim pismima, otvaranje pošte, dostavnice, pregledanje i raspoređivanje pošte, prijemni štambilj, označavanje organizacijskih jedinica);
3. Vrste djelovodnika (obični djelovodnik, skraćeni djelovodnik);
4. Zavođenje akata u djelovodnik i kartoteka (zaduživanje akata, popis akata, dostavljanje akata u rad, interna dostavna knjiga);
5. Otpremanje pošte;
6. Pojam i značaj arhive (arhiviranje predmeta, arhivska knjiga, revers);
7. Štambilji, pečat i žig (čuvanje pečata i žigova, evidencija o pečatima i žigovima, upotreba pečata, izrada pečata, postupak u slučaju nestanka pečata);
8. Radne prostorije i njihovo korištenje;
9. Ovjera potpisa, rukopisa i prijepisa (nadležnost za ovjeru potpisa, rukopisa i prijepisa i knjiga ovjera).

b) Pravni izvori:

1. Odluka o kancelarijskom poslovanju u institucijama Bosne i Hercegovine;
2. Zakon o pečatu u institucijama BiH;

3. Uputstvo o postupku i načinu izrade, načinu vođenja i sadržaju evidencije o pečatima, uništavanju i stavljanju izvan upotrebe pečata institucija Bosne i Hercegovine;
4. Uputstvo o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja u institucijama Bosne i Hercegovine.

4) Sistem izvršenja krivičnih sankcija i primjena propisa

Sistem izvršenja krivičnih sankcija u Bosni i Hercegovini; osnovne karakteristike sistema izvršenja krivičnih sankcija; osnovne odredbe o položaju osoba prema kojima se izvršava krivična sankcija; nadležna tijela za izvršenje krivičnih sankcija; vrste i tipovi zavoda za izvršenje krivičnih sankcija; unutrašnja organizacija zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i djelokrug rada službi; uloga pripadnika službe za osiguranje u procesu institucionalne resocijalizacije osuđenih osoba; izvršenje kazne zatvora; svrha izvršenja kazne zatvora; načela izvršenja krivičnih sankcija; početak izdržavanja kazne (upućivanje i prijem osuđenih osoba); donošenje programa postupanja, razvrstavanje i naknadno razvrstavanje osuđenih; položaj osuđenih osoba tokom izdržavanja kazne; ophođenje prema osobama lišenim slobode; prava osuđenih osoba i uloga službe za osiguranje u ostvarivanju prava; odgovornosti osuđenih osoba; zaštita prava osuđenih osoba – podnesak, pritužba, žalba, zahtjev za sudsku zaštitu; proširena prava i pogodnosti osuđenih osoba; premještaj osuđenog; prekid izvršenja kazne; uslovni otpust; prekid kazne; otpuštanje osuđenih osoba; postpenalna zaštita; upućivanje na izdržavanje kazne; postupanje s pritvorenima; prava i položaj pritvorenih osoba, odnos suda i zatvora.

Izvršenje mjere sigurnosti; položaj prava i obaveze osoba kojima je izrečena mjera sigurnosti izvršenja u zavodskim uslovima i posebnosti postupanja s ovom kategorijom osoba.

Organiziranje praktičnih vježbi i vježbi simulacija, prema tematskim jedinicama.

LITERATURA:

1. Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst
2. Pravilnik o kriterijima za upućivanje osuđenih osoba na izdržavanje kazne zatvora
3. Pravilnik o kućnom redu u zavodima za izdržavanje krivične sankcije, mjere pritvora ili drugih mjera Bosne i Hercegovine
4. Pravilnik o pogodnostima i godišnjem odmoru zatvorenika koji izdržavaju kaznu zatvora u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija i drugih mjera Bosne i Hercegovine
5. Pravilnik o načinu vršenja službe osiguranja, naoružanja, opremi i upotrebi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine.

6. Pravilnik o odjeći i obući, ishrani, disciplinskom postupku, uslovima i načinu izdržavanja disciplinske kazne upućivanja u samicu i mjere usamljenosti pritvorenika i zatvorenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine.
7. Uputstvo o matičnim knjigama, dosjeu i načinu određivanja tretmana zatvorenika.

5) Penološka andragogija

Pojam i predmet penološke andragogije; društvena reakcija na kriminalitet (krivična reakcija, preventivna reakcija, koncepcija pozitivne promjene osuđenog); teorije nastanka kriminaliteta u društvu (antropološke i biološke, psihološke, sociološke); pojam resocijalizacije (različita tumačenja preodgoja, potreba preodgoja i realne mogućnosti, interakcija socijalne sredine i sistema izvršenja kazni u preodgoju); subjekti procesa resocijalizacije (formalni sistem, osuđene osobe, neformalni sistem, izvanzavodski subjekti); zavodi za izvršenje krivičnih sankcija (organizacija, funkcioniranje službi, timski rad, informiranje); cilj preodgoja osuđenih osoba (uspješna reintegracija u društvenu zajednicu); oblici preodgojnog rada s osuđenim (individualni rad, rad u grupama, obrazovanje osuđenih i stručno osposobljavanje, proizvodni rad, okupacijska terapija, samoinicijativno učestvovanje osuđenih, slobodne aktivnosti); načela odgojnog rada (načelo upoznavanja ličnosti osuđenog, načelo povjerenja i poštovanja ličnosti osuđenog, načelo svestranosti odgojnog rada, načelo jedinstva odgojnih uticaja); metode preodgojnog rada (eksplorativno-dijagnostičke metode i odgojno korektivne metode); deprivacije (deprivacije slobode, deprivacije materijalnih dobara, deprivacije autonomije, deprivacija emotivnih i seksualnih odnosa); reakcije na deprivacije (komformizam, kritizerstvo, manipulacije, bjegovi, pobune, samoozljeđivanja). Samoubistvo: uzroci samoubistva; samoubistva u zatvorima; pokušaj samoubistva; tipologija samoubistva; prevencija samoubistva. Alkoholizam: uzroci alkoholizma; vrste alkoholizma, karakteristike ličnosti alkoholičara; liječenje alkoholizma. Narkomanija: uzroci narkomanije; vrste droga i opojnih sredstava; karakteristike ličnosti narkomana; narkomanija u zatvorima; odnos između narkomanije i psihopatije; liječenje narkomanije.

Neformalni sistem: razvoj i funkcioniranje neformalnog sistema, prepoznavanje karakteristika neformalnog sistema, metode suzbijanja negativnog uticaja neformalnog sistema. Nasilje između osoba lišenih slobode: uzroci; sprečavanje konflikata; metode suzbijanja konflikata; reakcija nakon konflikta. Razvrstavanje, naknadno razvrstavanje osuđenih osoba (upitnici za procjenu rizika, značaj razvrstavanja i individualizacije kazne, pojedinačni program postupanja, određivanje individualnih ciljeva). Izvanzavodske sankcije i mjere, i razvoj alternativnih sankcija u Bosni i Hercegovini.

Organiziranje praktičnih vježbi i vježbi simulacija, prema tematskim jedinicama.

LITERATURA:

1. Sead Huseinagić, „Neuropsihijatrija”, Sarajevo, 1997. godine
2. Dr. Slobodan Loga, „Klinička psihijatrija”, izdavači medicinski fakulteti Sarajevo i Tuzla, 1999. godine
3. Dr. Slobodan Loga „Sudska psihopatologija”, izdavač Fakultet kriminalističkih nauka Sarajevo, 1999. godine

4. Dr. Kučukalić Abdulah, „Liječenje psihičkih poremećaja uslovljenih stresom”, Sarajevo Publishing, 1998. godine
5. Dr. Aida Hašimbegović-Valenzuela, „Šizofrenija u organskoj psihijatriji i neuropsihijatriji”, IP „Svjetlost”, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Sarajevo, 1998. godine
6. Dr. Petrović Borislav, „Narkokriminal”, izdavač Pravni fakultet Sarajevo 2004. godine
7. Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst
8. Pravilnik o vrsti i uslovima za izvršenje krivične sankcije rada za opće dobro na slobodi – pročišćeni tekst
- 9. Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje naknade povjerenicima u sklopu izvršenja krivične rad za opće dobro na slobodi – pročišćeni tekst**
10. Uputstvo o matičnim knjigama, dosjeu i načinu određivanja tretmana zatvorenika

II PROGRAM POLAGANJA PRAKTIČNE OSNOVNE OBUKE ZAVODSKIH SLUŽBENIKA

Ovim programom propisuje se gradivo, preporučuje literatura i pravni izvori za polaganje praktične osnovne obuke ovlaštenih zavodskih službenika.

Program za polaganje stručnog ispita obuhvaća sljedeće predmete u okviru praktične osnovne obuke:

- 1) Posebna fizička obuka, borilačke vještine, sredstva prinude i posebna oprema;
- 2) Praktična obuka u rukovanju oružjem, hemijskim sredstvima, protivpožarnom opremom i drugom opremom;
- 3) Propisi za vršenje poslova službe za osiguranje;

Predmeti koje polaže u okviru stručnog ispita u skladu sa članom 4. Pravilnika o programu stručnog obrazovanja, organizaciji i uslovima provođenja praktične obuke i uslovima, načinu i programu polaganja stručnog ispita zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine, a nakon završene praktične osnovne obuke:

- 4) Ustavno uređenje i međunarodni standardi iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija;

- 5) Osnove sistema državne uprave s radnim odnosima;
- 6) Osnove upravnog postupka i kancelarijsko poslovanje;
- 7) Sistem izvršenja krivičnih sankcija i primjena propisa;
- 8) Penološka andragogija.

1) Posebna fizička obuka, borilačke vještine, sredstva prinude i posebna oprema

Značaj opće i posebne fizičke obuke, zakonski okviri, načela srazmjernosti, tehnike i taktike, upotrebe sredstava prinude i posebne opreme.

Opća fizička obuka: vježbe zagrijavanja organizma, vježbe snage, izdržljivosti, brzine i okretnosti, vježbe fleksibilnosti i opuštanja. Tehnike svladavanja aktivnog i pasivnog otpora: tehnike odbrane i upotreba udaraca prilikom svladavanja aktivnog otpora; direktan udarac rukom; kružni udarac rukom; udarac rukom odozdo naviše; udarac nogom – direktan; udarac nogom – kružni; gornji blok – odbrana rukom; srednji blok – odbrana rukom; donji blok – odbrana rukom; donji blok – odbrana nogom. Tehnike padova: pad unaprijed; pad unazad; pad u stranu. Tehnike bacanja: bacanje preko kuka; bacanje preko ramena; veliko vanjsko košenje. Tehnike poluga i zahvata: poluga na laktu; poluga na zglobu šake; poluga na zglobu šake izvrtanjem; poluga na zglobu šake uvrtnjem poluga na laktu i ramenu. Tehnike pritisaka: pritisci na vitalnim tačkama.

Tehnike upotrebe službene palice i tonfe. Tehnike svladavanja pasivnog i aktivnog otpora: tehnike odbrane i upotreba udaraca i zahvata prilikom svladavanja aktivnog otpora; udarac odozgo na dolje; kružni udarac sa strane; udarac odozdo naviše; gornji blok; srednji blok; donji blok; zahvati palicom (poluge).

Uvježbavanje: odbrana od nenaoružanog napadača; odbrana od naoružanog napadača; odbrana od hvatova; odbrana od dva i više napadača; osnovni elementi borbe u parteru; pretresanje i vezivanje osoba lišenih slobode u raznim situacijama; sredstva za vezivanje. Sredstva prinude: upotreba fizičke snage; vezivanje; izdvajanje; upotreba gumene palice; upotreba šmrkova s vodom; upotreba hemijskih sredstava; upotreba vatrenog oružja.

Posebna oprema: uslovi upotrebe i namjena.

Organiziranje praktičnih vježbi i vježbi simulacija, prema tematskim jedinicama.

Ocjenjivanje praktičnog dijela ispita: osnovni nivo – sigurno i pravilno izvođenje borilačkih tehnika, posebne fizičke obuke i izvršenje provjere fizičke sposobnosti vrši se na osnovu Uputstva o načinu izvođenja posebne fizičke obuke.

LITERATURA:

1. Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst;
2. Pravilnik o oznaci i znački službe osiguranja, boji i oznaci vozila službe osiguranja, uniformi, službenim zvanjima i oznakama službenih zvanja ovlaštenih zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine;
3. Pravilnik o kućnom redu u zavodima za izdržavanje krivične sankcije, mjere pritvora ili drugih mjera Bosne i Hercegovine;
4. Odgovarajuća literatura iz oblasti specijalne fizičke obuke i borilačkih vještina.

2) Praktična obuka u rukovanju oružjem, hemijskim sredstvima, protivpožarnom opremom i drugom opremom

Naoružanje (osnovno i posebno naoružanje) i oprema (osnovna i posebna) radnika službe za osiguranje; zaduživanje, razduživanje i privremeno razduživanje radnika službe za osiguranje oružjem i opremom; nošenje i rukovanje naoružanjem i opremom; upotreba naoružanja i opreme; način čuvanja i održavanja naoružanja i opreme; kontrola naoružanja i opreme.

Naoružanje i municija: zakonski okvir, podjela naoružanja i municije po vrsti i namjeni; čuvanje i održavanje; sigurnosna regulativa (mjere sigurnosti) pri rukovanju vatrenim oružjem i municijom; obuka o upotrebi vatrene naoružanja, tehnike (potezanja, punjenja, stavljanja u položaj za neposrednu upotrebu, hvatova, stavova, nišanja i okidanja); zastoji i način otklanjanja; čuvanje i održavanje; osnove balistike; pojam i podjela balistike; unutrašnja balistika, vanjska balistika, ciljna balistika; kratke i duge cijevi, olučene i neolučene cijevi, manuelno, poluautomatsko i automatsko oružje, taktičko-tehničke karakteristike (glavni dijelovi, rasklapanje i sklapanje); prednosti i nedostaci;

Hemijska sredstva: hemijski sprej, hemijski pištolji, hemijske puške; namjena, taktičko-tehničke karakteristike; glavni dijelovi, čuvanje, održavanje i municija; stavovi za gađanje; ručne hemijske bombe, dimne bombe; namjena i osobine, način upotrebe i efikasna koncentracija; pružanje prve pomoći osobama nad kojima su upotrijebljena hemijska sredstva; zaštitna maska, osobine, namjena i način upotrebe; stavljanje zaštitne maske u zaštitni položaj i podešavanje; opis dijelova zaštitne maske i funkcija dijelova.

Protivpožarna oprema (lična i grupna) za gašenje požara; uređaji i sprave za gašenje požara; načini gašenja požara izazvanih namjernim paljenjem, od udara groma, od neispravne instalacije, požari nastali na plinskim i drugim postrojenjima, postrojenjima za skladištenje nafte i naftnih derivata i dr.; postupak gašenje početnih požara; stabilne instalacije za gašenje požara.

Oprema (osnovna i posebna) načini nošenja i upotreba; sredstva za komunikaciju, sistem objedinjene tehničke zaštite; uređaji za posmatranje i gađanje u dnevnim i noćnim uslovima, kao i u uslovima smanjene vidljivosti.

Ocjenjivanje praktičnog dijela ispita: osnovni nivo – pravilno i precizno korištenje vatrene oružja; izvršenje pripremljenih bojevnih gađanja iz oružja kratkih i dugih cijevi vrši se na osnovu Uputstva o načinu izvršenja bojevnih gađanja;

LITERATURA:

1. Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst;
2. Pravilnik o oznaci i znački službe osiguranja, boji i oznaci vozila službe osiguranja, uniformi, službenim zvanjima i oznakama službenih zvanja ovlaštenih zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine;
3. Pravilnik o kućnom redu u zavodima za izdržavanje krivične sankcije, mjere pritvora ili drugih mjera Bosne i Hercegovine;
4. Pravilnik o načinu vršenja službe osiguranja, naoružanja, opremi i upotrebi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine;
5. Odgovarajuća literatura o načinu upotrebe i korištenju hemijskih sredstava i oružja za njihovu primjenu, zaštitne maske i druge specijalne opreme;
6. Zakon o zaštiti od požara; Pravilnik o preventivnoj zaštiti od požara; Taktika gašenja požara;
7. Uputstvo za protivpožarnu zaštitu.

3) Propisi za vršenje poslova službe za osiguranje

Službe u Zavodu; služba za osiguranje; organizacija rada i rukovođenje službom za osiguranje; način organiziranja službe za osiguranje i vrste osiguranja; planovi osiguranja i posebni zadaci na pojedinim mjestima rada. Vršenje službe za osiguranje: osnova za vršenje službe osiguranja; opće dužnosti zaposlenih u službi za osiguranje u vršenju poslova osiguranja; zabrane zaposlenima u službi za osiguranje u vršenju službe ili u vezi s vršenjem službe; rukovanje sredstvima veze. Dežurna služba: pojam; dužnosti rukovodioca dežurne službe. Vanjsko osiguranje: organizacija i način vršenja; posebne dužnosti i zabrane zaposlenih na vanjskom osiguranju. Unutrašnje osiguranje: organizacija i način vršenja; posebne dužnosti zaposlenih u stambenim objektima i dijelovima zavoda u kojima se obavlja obuka i radno zapošljavanje osoba lišenih slobode. Pretres osoba i prostorija: pojam i svrha pretresa; vrste pretresa; lični pretres osoba lišenih slobode i drugih osoba; detaljan pretres osoba lišenih slobode; naredba za pretres; pretres na vlastitu inicijativu i procedure prilikom pretresa. Sprovođenje osoba lišenih slobode: pojam; opća načela o sprovođenju; sprovođenje bolesnih i iznemoglih osoba; posebne dužnosti vođe sprovedničke grupe; dužnosti pripadnika službe za osiguranje prije otpočinjanja sprovođa, u sprovođu i nakon izvršenog sprovođa; zabrane u sprovođu; postupak u slučaju bolesti ili ranjavanja osobe koja se sprovodi; postupak u slučaju smrti osobe koje se sprovodi; izvještaj nakon izvršenog sprovođa. Način vršenja kontrole; pripravnost i uzbuna: pojam i vrste pripravnosti; ko i kako naređuje pripravnost; zadaci zaposlenih u službi za osiguranje za vrijeme pripravnosti; pojam uzbune; postupak uzbunjivanja i cilj; postupak i mjere evakuacije i spašavanje. Pozdravljanje i obraćanje starješini na otvorenom i zatvorenom prostoru, kao i oslovljavanje starijeg po zvanju ili funkciji; međusobni odnosi; ponašanje i urednost; raport i predaja raporta; smotra i cilj smotre; naređenje i izvršenje naređenja. Lična oprema zaposlenih u službi za osiguranje; osnovna oprema; posebna oprema. Uniforma: pojam; vrste uniformi prema namjeni; dijelovi uniforme prema namjeni; dopunski dijelovi uniforme; zaduženje uniforme; razduženje uniforme; obaveza nošenja uniforme; vrijeme i

način nošenja uniforme; zabrane u vezi s uniformom. Oznake službe; oznake zvanja; nošenje oznaka zvanja. Naoružanje pripadnika službe za osiguranje; vatreno oružje; hemijska sredstva; nesmrtonosna sredstva; zaduženje naoružanjem; razduženje naoružanjem; privremeno razduženje naoružanjem; nošenje i rukovanje oružjem; posebni slučajevi nošenja oružja; mjere sigurnosti prilikom nošenja oružja; čuvanje naoružanja i opreme; kontrola ispravnosti naoružanja i opreme. Službena legitimacija: pravo na nošenje; postupak izdavanja; zamjena i evidencija službenih legitimacija; opis obrasca službene legitimacije; postupak u slučaju oštećenja ili gubitka službene legitimacije; razduženje službene legitimacije; zabrane u vezi sa službenom legitimacijom.

Mjere za održavanje reda i sigurnosti u Zavodu: sredstva prinude – opća načela upotrebe sredstava prinude i primjena načela srazmjernosti u praksi; vrste; ograničenja prilikom upotreba sredstava prinude; zabrana upotrebe sredstava prinude – izuzeci; uslovi za primjenu sredstava prinude; aktivan i pasivan otpor; primjena sredstava prinude i ljekarski pregled; upotreba fizičke snage; upotreba službene palice – ograničenja kod upotrebe službene palice; vezivanje; izdvajanje; upotreba šmrkova s vodom i hemijskih sredstava – ograničenja; upotreba vatrene oružja – uslovi; upotreba vatrene oružja u sprovodu – procedure i ograničenja kod upotrebe; dužnost kod obavještavanja o upotrebi vatrene oružja; postupanje prilikom bijega osuđenog; obavještavanje policije; izrada izvještaja nakon upotrebe sredstava prinude.

Posebne mjere – vrste; uslovi za primjenu posebnih mjera; oduzimanje i privremeno zadržavanje stvari čije je držanje inače dozvoljeno; smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari; smještaj pod pojačan nadzor; usamljenost; testiranje na alkohol, psihoaktivne supstance ili zarazne bolesti.

Disciplinski prijestupi osuđenih – pojam i vrste; vrste disciplinskih mjera; sticaj disciplinskih pijestupa; disciplinskih prijava i kako se sačinjava; prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka; nadležnost za pokretanje disciplinskog postupka; nadležnost za vođenje disciplinskog postupka; zastarjelost; disciplinski postupak; dokazi u disciplinskom postupku; rješenje i žalba u disciplinskom postupku; izvršenje disciplinske mjere upućivanja u samicu.

Određivanje i izvršenje mjere pritvora, nadležnost za određivanje pritvora, trajanje pritvora, prijem pritvorenika, raspoređivanje pritvorenika, raspoređivanje i tretman maloljetnih pritvorenika, položaj pritvorenika, postupanje s pritvorenicima, prava i dužnosti pritvorenika, disciplinski prijestupi.

Organiziranje praktičnih vježbi i vježbi simulacija, prema tematskim jedinicama.

LITERATURA:

1. Zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst;
2. Zakon o krivičnom postupku BiH;
3. Pravilnik o kućnom redu u ustanovama za izdržavanje krivične sankcije, mjere pritvora ili drugih mjera;
4. Pravilnik o načinu obavljanja poslova u službi za osiguranje u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija;
5. Pravilnik o oznaci i znački službe osiguranja, boji i oznaci vozila službe osiguranja, uniformi, službenim zvanjima i oznakama službenih zvanja ovlaštenih zavodskih službenika u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine;

6. Pravilnik o odjeći i obući, ishrani, disciplinskom postupku, uslovima i načinu izdržavanja disciplinske kazne upućivanja u samicu i mjere usamljenosti pritvorenika i zatvorenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine;
7. Pravilnik o sadržaju i obrascu službene legitimacije ovlaštenih zavodskih službenika i inspektora za nadzor nad radom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine.

Kandidati će zakone i podzakonske akte pobrojane u ovom programu naći na službenoj stranici Ministarstva pravde BiH, koje je dužno redovno ažurirati stranicu s propisima koji su na snazi. Ispitivači su dužni ispitivati propise koji se mogu naći na službenoj internetskoj stranici Ministarstva pravde BiH.